

KENRAALILUUTNANTTI PAAVO ILMOLA 21. 5. 1911—30. 1. 1986

Kenraaliluutnantti Paavo Ilmola kuului sotiemme kasvattamaan upseeripolveen. Nuorena luutnanttina hän koki tulikasteensa talvisodassa joukkueenjohtajana Karjalan kannaksen suojajoukkojen etulinjassa. Kannakselta hänet määrättiin Laatokan Karjalaan viestikomppanian päälliköksi. Väli rauhan ajan hän toimi komppanian päällikkönä 8. Prikaatissa ja koki jatkosodan eri vaiheet 11. Divisioonan mukana sen vaihtelevalla sotatiellä jalkaväkikomppanian päällikkönä, viestipataljoonan komentajana ja lopuksi divisioonan viestikomentajana.

Sodan päätyttyä majuri Ilmola toimi järjestelytehtävissä Joensuun ja Savonlinnan sotilaspiirien esikunnissa. Monipuoliset sotakokemukset sekä etulinjasta että divisioonaportaan näkökulmasta olivat varmaan vaikuttimina hänen kiinnostukseensa lisätiedon saantiin, kun hän valmistautui ensimmäisiin sotien jälkeisiin Sotakorkeakoulun pääsyttökintoihin. Sotakorkeakoulun jälkeen majuri Ilmola määrättiin ensin opetusupseeriksi Viestikouluun mutta pian Pääesikunnan operatiiviselle osastolle, missä hän aluksi toimistoiesiupseerina ja sitten toimistopäällikkönä ennätti toimia yhteensä kahdeksan vuotta, kunnes vuonna 1957 sai komentoonsa joukko-osaston, Hämeen Jääkäripataljoonan.

Asetus Puolustusneuvostosta annettiin vuonna 1957, ja kun se seuraavana vuonna aloitti toimintansa, kutsuttiin eversti Ilmola sen ensimmäiseksi yleissihteeriksi. Nuorella everstillä oli edessään vaativa, ennakkoluulottomuutta, vastuulltuttia ja oma-

aloitteisuutta edellyttävä työkenttä, sillä nyt oli luotava toimintatavat maanpuolustuksemme keskeisimmälle elimelle ja järjestettävä jatkuvat yhteydet valtakunnan eri toimialoihin maanpuolustusvalmistelujen keskinäiseksi sopeuttamiseksi. Neljä vuotta eversti Ilmola ennätti olla tässä tehtävässä ollen mukana myös suunnittelemassa maanpuolustuskorkeakouluopetusta, kunnes hänet nimitettiin päämajamestariksi, nyt keskitetysti johtamaan puolustusvoimien valmiussuunnittelua.

Jälleen kului kahdeksan vuotta Pääesikunnassa, kun kenraali Ilmola palasi vuonna 1966 takaisin Hämeenlinnaan, ensin Panssariprikaatin komentajaksi, mutta jo samana vuonna kenraaliluutnantiksi ylennettynä Etelä-Suomen Sotilasläänin komentajaksi. Erittäin ansiokkaan sotilasuransa viimeiset kaksi vuotta kenraali Ilmola toimi Pääesikunnan päällikkönä. Mutta vielä vuonna 1971 eläkkeelle siirtyneenä hän oli viisi vuotta kiinteästi mukana maanpuolustustyössä — Seuramme puheenjohtajana — mistä tunnustuksena hänet kutsuttiin kunniajäseneksemme.

Edellä on jo todettu, että kenraali Ilmola kuului sotiemme kasvattamaan upseeripolveen, siihen polveen, joka oli saanut sotilaskoulutuksensa varusmiehenä ja kadettiin käytännössä jo koettujen menetelmien ja ohjelmien mukaisesti, ennättänyt jo totuttautua esimiehen vastuuseen ja joutunut kokemaan sodan sekä perusyksikön päällikkönä ja joukkoyksikön komentajana etulinjassa että keskijohdon — osittain ylijohdonkin — esikuntatehtävissä. Tällä upseeripolvella oli rauhan tultua edessään vaativa tehtävä: olla ydinjoukkona voittamassa sodan jälkeisiä vaikeuksia, olla toimeenpanoportaana uudelleenjärjestelyissä ja sotakokemusten soveltamisessa niin sotilaskoulutukseen kuin muihinkin muuttuneiden olosuhteiden vaatimiin järjestelyihin.

Paavo Ilmola oli näissä tehtävissä usein tiennäyttäjänä: hän eteni virkaurallaan korkealle, puolustusvoimien toiseksi mieheksi. Hänen osalleen lankesi toistuvasti tehtäviä, jotka vaativat sekä uusiin asioihin syventymistä että laaja-alaista näkemystä. Hän onnistui tehtävissään; hän saavutti ympäristönsä, esimiesten, työtovereiden ja yhteistyösopuolten luottamuksen ja arvonannon. Komentajana hän oli sekä kunnioitettu että pidetty. Hänen menestymisensä avaimena oli se, että hän vaati itseltään enimmin, asetti tavoitteensa korkealle, ei henkilökohtaisina virkauratavoitteina vaan vaativien tehtävien suoritustavoitteina. Hän ei tuonut itseään esiin, vaan esiintyi tuloksillaan. Luonteeltaan Paavo Ilmola oli avoin, ympäristöön sopeutuva ja vaatimaton, töissään kestävä ja neuvokas. Sotilaana, yleisesikuntaupseerina kenraaliluutnantti Paavo Ilmola täytti puhtaimmillaan ne korkeat vaatimukset, jotka hänelle varmaan olivat kangastelleet hänen valitessaan elämänurakseen isänmaan puolustajan tehtävän.

K J Mikola